

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **V. Z.**, zastoupený Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 11. 2004, č. j. 14 Az 449/2004 - 15,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 11. 2004, č. j. 14 Az 449/2004 – 15, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 7. 2004, č. j. OAM-1805/VL-15-K02-2003, žalobci nebyl udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a dále na žalobce nebyla vztažena překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti žalobce o udělení azylu jsou rodinné neshody z důvodu rozdílného náboženského vyznání. Správní orgán shledal, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. a), b) zákona o azylu, konstatoval, že žalobce nesplňuje zákonné předpoklady pro udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu, a že nezjistil důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. Žalovaný neshledal ani existenci skutečností zakládajících překážky vycestování.

V podání ze dne 24. 8. 2004 vyjádřil žalobce nesouhlas s uvedeným rozhodnutím žalovaného. Namítal, že žalovaný nevzal v úvahu, že se dva lidé zprotivili silné, celistvé a organizované Církvi svědků Jehovových. Vyjádřil přesvědčení, že žalovaný je informován o „metodách práce“ této církve. Psychický tlak označil za velmi silný a popsal i jeho fyzické dopady. Žalobce uvedl, že ze své zkušenosti ví, jak se „zpracovávají“ noví členové, a že tato církev neumožňuje odchod člověku, který byl od narození jejím členem. Konstatoval, že se na jeho případ (a zřejmě i případ jeho manželky) vztahuje ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, a namítal porušení čl. 16 Listiny základních práv a svobod. Hrubé porušení svých práv spatřuje žalobce v tom, že byl žalovaným oddělen od své manželky, ubytován v jiném táboře a jejich azylová řízení byla vedena samostatně. Napadal rovněž skutečnost, že se žalovaný odvolává na závěry politologů z USA, když tato země podle vyjádření žalobce během dlouhých let popírá práva lidí po celém světě. Žalobce rovněž žádal, aby na něj nebylo pohlíženo jako na ekonomického migranta.

Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 30. 11. 2004, č. j. 14 Az 449/2004 - 15, žalobu odmítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění tohoto usnesení uvedl, že podání žalobce nemá náležitosti žaloby podle ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zejména neobsahuje žalobní body. Neobsahuje však ani označení napadeného rozhodnutí a návrh výroku rozsudku podle ustanovení § 71 odst. 1 písm. a), b) a f) s. ř. s. Krajský soud proto podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl, jelikož nebyly splněny podmínky řízení, tento nedostatek byl neodstranitelný a v řízení nebylo možné pokračovat.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen stěžovatel) včas kasační stížnost z důvodů podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. c), d) a e) s. ř. s. a požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. Namítal porušení ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť nebyl vyzván k odstranění vad podání. Krajský soud současně porušil čl. 36 Listiny základních práv a svobod a čl. 3, čl. 14 a čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Stěžovatel je přesvědčen o konkrétnosti žaloby, z níž lze dovodit, čeho a z jakých skutkových důvodů se domáhá. Stěžovatel krajskému soudu vytkl rovněž porušení rovnosti účastníků řízení, neboť postup soudu, který vyčkal uplynutí lhůty podle ustanovení § 72 s. ř. s. a poté žalobu odmítl pro neodstranitelné vady, považuje za diskriminaci účastníka řízení. Krajský soud dále stěžovateli nezajistil tlumočníka, jakmile vyšla najevo skutečnost, že nerozumí českému jazyku, čímž rovněž porušil rovnost stran a zkrátil stěžovatele na jeho právech. Stěžovatel navrhl, aby bylo napadené usnesení krajského soudu zrušeno a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. c), d) a e) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení,

ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005).

Nejvyšší správní soud se proto zabýval pouze uplatněnými důvody kasační stížnosti, které lze subsumovat pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti:

Krajský soud v Ústí nad Labem přípisem ze dne 8. 9. 2004, č. j. 14 Nc 21/2004 - 3, vyzval stěžovatele, aby obratem soudu zaslal alespoň fotokopii správního rozhodnutí, se kterým nesouhlasí a které patrně napadá. Stěžovatel dne 7. 10. 2004 předložil krajskému soudu rozhodnutí žalovaného, proti kterému jeho podání ze dne 25. 8. 2004 směřovalo. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, případně její odmítnutí pro absenci zákonem požadovaných náležitostí. Krajský soud následně žalobu odmítl.

Podle ustanovení § 71 odst. 1 s. ř. s. žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3) musí obsahovat a) označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, b) označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, c) označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, d) žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, e) jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést, f) návrh výroku rozsudku. Podle ustanovení § 71 odst. 2 první věta s. ř. s. žalobce k žalobě připojí jeden opis napadeného rozhodnutí.

Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

Podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Nejvyšší správní soud přezkoumal obsah podání stěžovatele ze dne 24. 8. 2004 a postup krajského soudu a dospěl k závěru, že krajský soud pochybil, když považoval nedostatky podání stěžovatele za neodstranitelné ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Z textu předmětného podání stěžovatele jednoznačně vyplývá, že směřuje proti rozhodnutí ve věci azylu. Obsahuje skutkové i právní důvody, pro které stěžovatel s tímto rozhodnutím nesouhlasí, tedy obsahuje žalobní body ve smyslu ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Krajský soud proto nesprávně vyhodnotil vady podání stěžovatele jako neodstranitelné, zřejmě z důvodu nemožnosti doplňovat žalobu o nové žalobní body po uplynutí lhůty k podání žaloby, když uvedl, že podání stěžovatele neobsahuje žádný žalobní bod.

Nejvyšší správní soud je naopak přesvědčen o tom, že vady podání stěžovatele ze dne 24. 8. 2004, které spočívají v nedostatečné specifikaci napadeného rozhodnutí, osoby stěžovatele a správního orgánu, neoznačení výroků rozhodnutí, které stěžovatel napadá, a absence návrhu výroku rozhodnutí, jsou vadami odstranitelnými, neboť většina těchto skutečností z podání stěžovatele nepřímo vyplývá a stěžovatel navíc předložil rozhodnutí, které napadá. Krajský soud proto současně porušil ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., když stěžovatele nevyzval k odstranění vad podání a nepoučil jej o možnosti odmítnutí tohoto podání, nebudou-li zjištěné vady v soudem stanovené lhůtě odstraněny.

Pochybení krajského soudu, spatřuje Nejvyšší správní soud rovněž v jeho postupu, když krajský soud vyzval stěžovatele k odstranění vady podání spočívající v tom, že stěžovatel nedoložil opis napadeného rozhodnutí, avšak jiné odstranitelné vady podání stěžovatele ze dne 24. 8. 2004 neodstraňoval.

Ze systematického a logického výkladu ustanovení § 71 s. ř. s. totiž jednoznačně vyplývá, že k náležitostem žaloby patří také připojení jednoho opisu napadeného rozhodnutí. Postup krajského soudu, který tuto vadu odstranil (zřejmě postupem podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s.), a poté žalobu odmítl, aniž se pokusil o odstranění jiných vad podání, odporuje nejen zásadám logiky, ale též platnému právu České republiky. Citovaná ustanovení neumožňují krajskému soudu, aby podatele vyzval k odstranění pouze některých vad podání a z důvodu jiných vad poté podání odmítl.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu odstraňuje-li soud vady žaloby, potom musí žalobce vždy k odstranění těchto vad vyzvat, stanovit mu k jejich odstranění přiměřenou lhůtu a poučit jej jednak o následcích nesplnění této výzvy a jednak o tom, jak má vadu odstranit. Toto poučení přitom musí být konkrétní a diferencované v závislosti na individuální charakteristice žalobce, vůči němuž směřuje (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 534/2005).

Vzhledem k tomu, že krajský soud stěžovatele nevyzval k odstranění vad žaloby a nepoučil jej o možných následcích neodstranění těchto vad, porušil tím povinnost stanovenou v ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. a vyjádřenou v citovaném judikátu Nejvyššího správního soudu.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu není nezákonné, odmítně-li soud žalobu trpící vadami, pro které nelze v řízení pokračovat, pokud byl žalobce v usnesení, kterým ho soud podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzval k odstranění vad podání, poučen o tom, že při neodstranění vad podání ve stanovené lhůtě bude žaloba odmítnuta, jakož i o možnosti prodloužení lhůty na jeho žádost, a pokud na tuto výzvu nijak nereagoval (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2003, č. j. 7 Azs 53/2003 - 66, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 759/2006).

Z naposledy citovaného judikátu a contrario vyplývá, že napadené usnesení krajského soudu je nezákonné, když stěžovatel nebyl řádně vyzván k odstranění veškerých vad své žaloby a poučen o možných následcích jejich neodstranění. Předmětnou kasační námitku stěžovatele proto Nejvyšší správní soud shledal důvodnou, neboť napadené usnesení krajského soudu je nezákonné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Nad rámec odůvodnění Nejvyšší správní soud podotýká, že napadené usnesení krajského soudu trpí rovněž nedostatkem odůvodnění, který spočívá zejména v tom, že krajský soud neuvedl, proč považuje popsané vady podání stěžovatele ze dne 24. 8. 2004 za neodstranitelné, tedy náležitě nezdůvodnil aplikaci ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud však napadené usnesení nepovažuje za nepřezkoumatelné, neboť jeho nezákonnost, jak byla výše popsána, je zcela zřejmá, a případné podrobnější odůvodnění napadeného usnesení by jeho nezákonnost nemohlo napravit.

K dalším námitkám stěžovatele Nejvyšší správní soud uvádí, že z obsahu podání stěžovatele krajskému soudu nebylo seznatelné, že stěžovatel neovládá český jazyk, proto nelze krajskému soudu vytýkat, že stěžovateli neustanovil tlumočníka a nekomunikoval s ním v jeho mateřském jazyce. Tyto námitky proto Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými.

S ohledem na výše uvedené Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než usnesení krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, neboť kasační stížnost stěžovatele byla důvodná, když usnesení krajského soudu je nezákonné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Podle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na krajském soudu tedy nyní bude, aby stěžovatele řádně vyzval k odstranění vad žaloby a současně jej poučil o možnosti odmítnutí žaloby, nebudou-li vytýkané vady ve stanovené lhůtě odstraněny.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2006

JUDr. Marie Turková

předsedkyně senátu